

Civil szervezetek élete, tevékenysége Orosházán

Tartalomjegyzék	2
1. Bevezetés	3
1. 1. A téma aktualitása	3
1. 2. Hipotézis	4
1. 3. Az általam alkalmazott kutatási módszerek	4
2. Civil szervezetek	5
2. 1. A civil szervezetek alakulásának története	5
2. 2. A civil szervezetek szerepe	5
2. 3. A civil társadalom, - szervezetek fogalma	7
2. 4. A civil szervezetek típusai	9
2. 5. Civil Információs Portál	10
2. 6. Civil Információs Centrum	12
3. Alapítvány és egyesület összehasonlítása	13
3. 1. Alapítvány és egyesület jellemzői	13
4. Civil szervezetek Orosházán	15
5. Vizsgált civil szervezetek bemutatása	16
5. 1. Történet, célkitűzés	16
5. 2. Szervezeti felépítés, tagság	17
5. 3. Kapcsolattartás más szervezetekkel	17
5. 4. Szervezeti forma	18
5. 5. Erőforrások finanszírozása	19
5. 6. Rendezvények	21
6. Összegzés	24
7. Irodalomjegyzék	28

1. Bevezetés

1. 1. A téma aktualitása

A társadalomban végbemenő gazdasági folyamatok működésének lényege, hogy a feladatok döntő többségét az államilag kiépített szervezetek oldják meg. Így a feladatok megvalósítása a társadalmi-gazdasági szervezetekre, különböző politikai képződményekre hárul. Azonban vannak a társadalomnak olyan területei, amelyek természetüknél fogva nem képesek erre. Ezeket a feladatokat hívatottak teljesíteni az önkéntes alapokon nyugvó civil szervezetek.

Dolgozatomban ezekkel a kérdéskörökkel foglalkozom. Igyekszem feltárni azokat a problémákat, amelyek a hazai civil társadalmat, illetve szűkebb környezetem civil szervezeteit foglalkoztatja.

A közelmúltban a sajtóban megjelent egy amerikai felmérés¹, amely vizsgálta, milyen a civil társadalom fenntarthatósága, a jogi környezet, az érdekképviselés, a szolgáltatásnyújtás a civilek közvélemény általi megítélése alapján. A felmérés szerint a legrosszabbak között van a magyarországi civilek helyzete.

Mindezt abból is lehet látni, hogy Magyarországon a 2010-es évtől jelentősen lecsökkent a civil szervezetek támogatása, szűkült a civilek mozgástere. E szféra továbbra is támogatásból tudja folytatni tevékenységét, ami nehéz feladatok elé állítja a civil szervezeteket ezekben az időkben, hiszen a kormányzati támogatások egyre inkább lecsökkentek, támogatásaik nagy részben európai uniós forrásból származik. A Nemzeti Civil Alap költségvetése is kevesebb lett, az uniós pályázatok kiírását felfüggesztették.² Mindez egyes vélemények szerint erősen lecsökkenti működésüket, mások viszont azt gondolják, ettől még erősebbé válnak a civil szervezetek.

Dolgozatomban arra vállalkoztam, megismertetem az érdeklődőkkel az orosházi civil szervezetek néhány sajátosságait. Közülük is azt a kettőt, amelynek működésén keresztül röviden bemutatom napjaink legaktuálisabb kérdéseinek egyik szeletét, majd a végén összegzem a tanulmányom elkészítése során szerzett tapasztalataimat, ötleteimet, javaslataimat!

¹ Forrás: www.mandiner.hu

² Forrás: www.mandiner.hu

Amikor e témát választottam, sokat gondolkoztam azon, hogyan tudom úgy e kérdéskört megközelíteni, valamint gondolataimat közre adni, hogy mindezt a törvény szellemében, politikától mentesen tegyem!

Számomra is sok kérdés vetődött fel a téma tanulmányozása során, hiszen ez olyan széleskörű ismeretanyagot ölel át, amit nehéz néhány oldalon keresztül realitásában feltárni, és a közben felmerülő kérdéseket megválaszolni!

Mégis úgy döntöttem, a teljesség igénye nélkül megkísérlem gondolataimat közre adni, és ha mást nem érek el vele, csak annyit, hogy a téma iránt érdeklődők figyelmét rá tudom irányítani e fontos társadalompolitikai kérdéskörre, akkor úgy hiszem, már elértem célomat!

1. 2. Hipotézis

Kutatásom célja bemutatni, hogy a civil szervezetek fenntartásához miért fontosak a támogatások, különös tekintettel a pályázati támogatások, illetve a magánszemélyek által felajánlott személyi jövedelemadó 1%-os felajánlásai. A kutatás során választ kerestem arra, miként tudnak működni a civilekből verbuválódott önkéntes közösségek úgy, hogy politikai önállóságuk megmaradjon, mégis különböző forrásokhoz hozzá jutva képesek legyenek hatékonyan működni, különböző társadalmi igényeket kielégíteni. Mindebből következik, hogy a civil szervezetek függetlenségéhez szükséges a külső támogatás, természetesen az, ami nem állami pénzből származik.

1. 3. Az általam alkalmazott kutatási módszerek

Hipotézisem igazolására szolgáló kutatási módszerek

Kutatási módszereimet is ennek figyelembe vételével választottam meg! Elsősorban a vonatkozó törvények, a témában megjelent szakirodalom tanulmányozását, az általam választott két civil szervezet vezetőinek meginterjúvolását és nem utolsósorban eddigi tapasztalataimat igyekeztem hasznosítani.

A téma speciális helyzetére tekintettel a kutatás módszereit az alábbiakban foglaltam össze:

- Interjúkészítés a Czina Sándor Általános Iskola Tanulóiért Alapítvány és az Orosházi Szokolay Bálint Madrigál Kórus vezetőivel.
- A főiskola könyvtárában fellelhető, a civil szervezetekkel kapcsolatos szakirodalom áttekintése.

- Az interneten található szakirodalmak áttekintése, feldolgozása.

2. Civil szervezetek

2. 1. A civil szervezetek alakulásának története

Európa szerte a 70-es években szinte minden országban megfigyelhető volt a privatizáció. Egyes országok kormányzatai igyekeztek a jóléti kiadásokat lecsökkenteni, így a civilek szerepe megnövekedett az államtól átvállalt feladatok miatt. Ennek hatására a 80-90-es években ugrásszerűen megnövekedett a civil szervezetek száma. A jóléti állam nyújtotta uniformizált szolgáltatások helyett az emberek egyéni igényei kerültek előtérbe. Több lett a szabadidejük, vágytak olyan szolgáltatások elérése után, amelyekben személyre szabott igényeiket kielégíthették. Sokan csatlakoztak olyan öntevékeny szervezetekhez, amelyek a politikai változások következtében alakultak meg. Új társadalmi és egyéni szükségletek jelentkeztek, mint például az emberi jogok védelme, környezetvédelem, stb. Hazánkban a 80-as és 90-es években indult fejlődésnek a civil szektor, megnőtt a civil szervezetek száma.³ A társadalmi változások eredményezte privatizációs folyamatok hasonlóan hatottak hazánkban is a civil szerveződésekre, mint a környező országokban. A civil szféra szervezetei mégis sajátosan alakultak az elmúlt évtizedekben. Számuk növekedése és munkája minőségi javulása érdekében a modernizáción és a társadalom demokratikus berendezkedésén túl további belső és külső társadalmi feltételek szükségesek.

A belső feltételek közül a legfontosabb a szerves belső fejlődés biztosítása, az állampolgári jogok és ismeretek, a cselekvési, együttműködési, konfliktusmegoldó stb. technikák megtanulása-megtanítása.

A külső, társadalmi feltételek között egyértelműen a jogi és pénzügyi szabályozás kialakítása a legfontosabb. Számukra az egyesülés joga biztosított, a különböző alapítványok pályázati úton juthatnak a működéshez.

2. 2. A civil szervezetek szerepe

A civil szervezetek egyik legfontosabb szerepe, hogy hatékonyan közvetítik a megnövekvő

³ Forrás: Szabó Máté (szerk.): Civil társadalom: elmélet és gyakorlat. Rejtjel Kiadó, Budapest 2005.

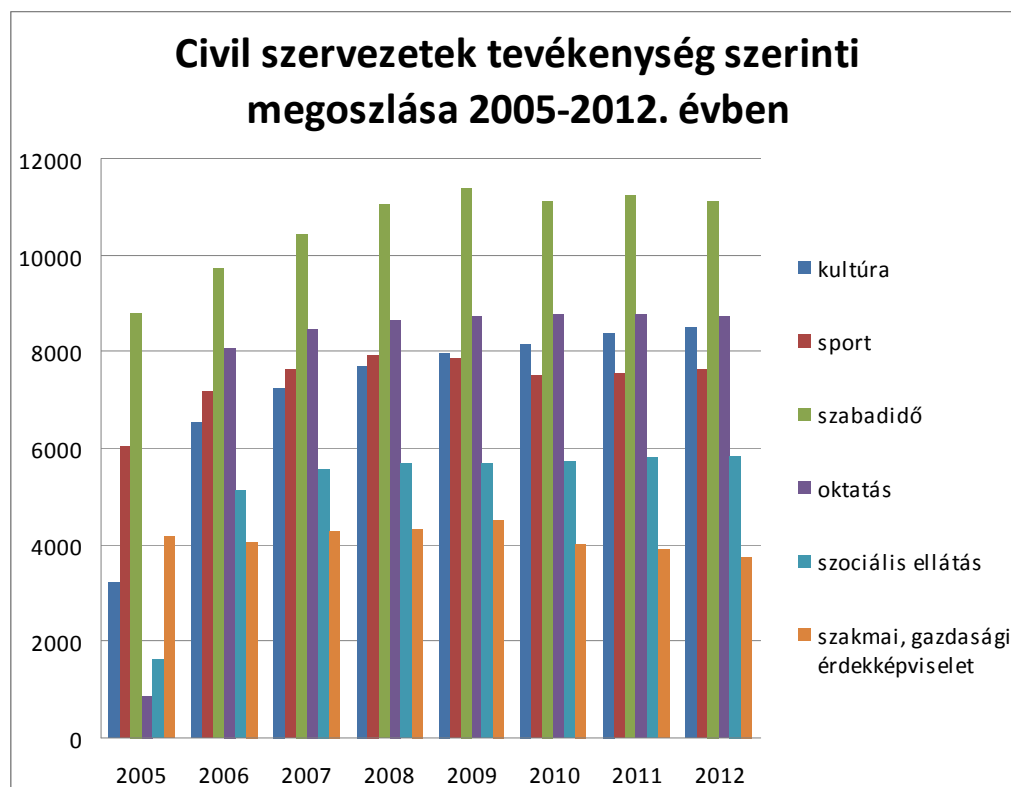
emberi igényeket. A civil szervezetek önszerveződéssel jönnek létre, azonos érdekű, azonos igényű emberek csoportja hozza létre.

A civil szervezetek feladataként jelenik meg az egyének bekapcsolása a társadalomba, az érdekek érvényesítése. Ezek a szervezetek öntevékeny szervezetek, amelyek a szükségletek kielégítésével innovatív, hiánypótló szerepet töltenek be. Ez a szerep olyan területeken fontos, ahol az állam kevésbé képes a szükségletek kielégítésére, mint például a kulturális, szociális, egészségügyi szolgáltatások területén.

A Központi Statisztikai Hivatal 2005 és 2012-es évek között vizsgálta a civil szervezetek tevékenység szerinti megoszlását, amely szerint a szabadidős tevékenységet végző szervezetek nagyobb számban voltak jelen a rendszerben, mint a kultúra és az oktatás területén tevékenykedők. Ennek érzékeltetésére bemutatok egy diagramot, amelyen jól látható, hogy a szabadidős tevékenység a vizsgált időszakban mindig a legkedveltebb tevékenységek közé tartozott.

Ezzel szemben a 2005-ös évben oktatási céllal kevesebb civil szervezet alakult, de az azt követő években már több oktatási céllal alapított szervezetet tartottak nyilván, mint kulturális és sportcélút.

1. ábra

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

2. 3. A civil társadalom, - szervezetek fogalma

A fogalmak előtt szükségesnek tartom tisztázni a civil szó jelentését.

A szakirodalomban a témával foglalkozók leginkább a reguláris szervezetekkel összefüggésben igyekeznek a szó jelentését megközelíteni, így az egyenruhás szervezetbe nem tartozókat sorolják ide. Ha nem egyenruhásokról van szó a szerveződés során, akkor polgárinak tekinthetjük őket, azaz civilnek.

Ezen ismeretek birtokában tekintsük át mind a civil társadalom, mind pedig a civil szervezetek fogalmát. Először nézzük meg, mit értünk a civil társadalom tartalmi összetevőin.

a / A civil társadalom fogalma:

„...a civil társadalom azoknak a nemkormányzati intézményeknek az összessége, melyek elég erősek ahhoz, hogy ellensúlyozzák az államhatalmat, nem gátolják meg abban, hogy védelmezze a békét és közvetítsen a nagy érdekcsoportok között, mindazonáltal megakadályozzák, hogy a társadalmat atomizálja vagy - ami a legrosszabb - uralma alá próbálja hajtani.”⁴

A civil társadalom fogalom legelőször az ókori görögöknél jelent meg, ahol még a politika nem vált külön a társadalomtól. Például az athéni demokráciában a magánérdek megelőzte a közjót. Ez valamiféle „politikai társadalmat” jelentett, ahol az aktív állampolgárok alakították az intézményrendszert és a politikát.

Később, a civil társadalom újra a 17-18. században jelenik meg a politikával kapcsolatban, a nemzetállamok megerősödése következtében. Itt már a polgárok közösségeként kerül említésre, és államtól elválva létezik.

Érdemes megemlíteni Hegel felvilágosodás korában élő német filozófus miként vélekedik erről. Szerinte a civil társadalom elhatárolódik a magántulajdontól, illetve az államtól. Elismeri ugyan a civil társadalom szoros kapcsolatát az állammal, de számára a civil társadalomnak nincs állami tevékenysége.

⁴ Gellner 2004, 11. o.

Egy marxista olasz filozófus, Gramsci szerint a civil társadalom hivatott a status quo megőrzésére. Mindezt forradalmi ellenállásként említi műveiben. Szerinte központi szerepe van a civil társadalomnak a kulturális rendszer megteremtésében, amit az iskolákon, egyházakon keresztül lehet elérni.

E két megközelítés egyértelműen tükrözi azt az általam már idézett fogalmat, amelyből kiderül, mi is a civil társadalmi csoportosulás lényege, illetve azok tartalmi összetevői.

A következőkben nézzük meg, a civil társadalmon belül mik a civil szervezetek.

b/ A civil szervezetek:

A civil szervezetek között tartják nyilván minden olyan polgári szervezetet, amelyben a résztvevők választott tevékenységüket szabadidejükben végzik, senki sem kényszeríti őket, illetve a szervezetben való részvételért nem jár díjazás. A működésüket az alapszabályban fektetik le, amelyet a tagok jóváhagynak.

Működésükhöz elengedhetetlenül fontos a cégbíróság nyilvántartásba vétele. A civil szervezetek működésére a 2011. évi CLXXV. Civil törvényben foglaltak vannak jelenleg érvényben.

Civil szervezetnek csak természetes személyek lehetnek a tagjai, akik közös céljaik elérése és közösségi célú tevékenységük összehangolására hozzák azt létre. Ez természetesen nem zárja ki, hogy a civil szervezet szövetség tagja legyen. A civil szervezet jogi személyiséggel nem rendelkezik és vagyoni hozzájárulás nélkül is létrehozható. A vagyoni hozzájárulás nem kötelező.

A civil szervezetet a polgári jogi társaságra irányadó szerződési szabályok alapján hozzák létre, azzal a különbséggel, hogy a szerződést az ügyek vitelére feljogosított tag kivételével bármely tag azonnali hatállyal, bármely okból, indokolás nélkül felmondhatja, kiléphet a szervezetből, a tag halála, illetve felmondása esetén pedig a szerződés a többi taggal mindaddig hatályban marad, amíg a tagok száma egy főre nem csökken.

Lényeges eleme, a civil szervezet semmilyen körülmények között nem végezhet gazdasági-vállalkozási tevékenységet. Ennél fogva, amennyiben vagyoni hozzájárulással alapítják a felek, a vagyont annak felélésén kívül nem bővítheti, nem forgathatja, nem fialtathatja. Gazdálkodhat, azaz pénzt költhet, hiszen a gazdálkodó tevékenységet nem zárja ki a törvény.

Abban az esetben, ha vagyont rendelnek a civil társasághoz, kötelezően gazdálkodnia is kell, de gazdasági vagy vállalkozási tevékenységet ekkor sem végezhet.

Fajtáját tekintve több civil szervezet van, de ami mindegyikre jellemző, az önkéntesség, az öntevékenység, továbbá, hogy nem tartoznak politikai pártokhoz, valamint a közjó szolgálata, illetve a profitszétosztás tilalma. Ezek figyelembe vételével a civil szervezetek típusai a következők:

2. 4. A civil szervezetek típusai

A köznapi életben a civil szervezetek csoportjai szerint leginkább a szervezeti formájuk valamelyikét ismerik az emberek. Ennek alapján a következők sorolhatók ide:

a/ Szervezeti forma szerint lehetnek:

- Alapítványok;
- Közalapítványok;
- Egyesületek;
- Köztestületek;
- Szakszervezetek, Tömegszervezetek;
- Szakmai munkáltatói szervezet;
- Közhasznú társaságok;
- Nonprofit intézmény;
- Klubok, körök, önszegélyző csoportok;
- Egyesülés.

Mára már mindegyik szervezeti forma megtalálható társadalmunkban. A Köztestületek, illetve az Egyesülések kevésbé ismertek, de ezek elterjedése is szembe tűnő az utóbbi évtizedben.

Szervezeti formájuk mellett tevékenységük alapján is megkülönböztetjük őket. Ennek figyelembe vételével a következő csoportosításban szerepelnek.

b/ *Tevékenységeiket tekintve az alábbiak szerint csoportosíthatók:*

▪ ***Társadalmi jellegű szerep:***

Ez nem más, mint a civil szervezetek, mint a civil társadalom intézményei a jogrendszer által intézményesített civil kezdeményezések és szerveződések változatos formái, amelyek közvetítő szerepet töltenek be az állam és annak polgárai között, így igen fontos társadalmi feladatot látnak el.

▪ ***Gazdasági jellegű szerep:***

A társadalomban megtermelt jövedelem-újraelosztásban játszott szerepük szerint a civil szervezetek által bonyolult újraelosztási folyamat megy végbe. Egyben támogatók és támogatottak is. Az állami-, az uniós- és magántámogatások kedvezményezettjei, és a rászoruló magánszemélyek, esetleg intézmények támogatói is. Ebben a folyamatban két terület van jelen: a szociális és az oktatás képvisel nagyobb jelentőséget, de a vállalatok - főként foglalkoztatási - vagy kulturális célú támogatása is gyakori.

▪ ***Társadalmi és gazdasági jellegű szerep együttesen:***

A civil szféra jelentősége egyidejűleg mind a gazdasági, mind a társadalmi szerepvállalásában megmutatkozik. Nélkülük fontos társadalmi funkciók maradnának betöltetlenül, amelyek a társadalom demokratikus működését, valamint a lakosság önszerveződési igényeinek kielégítését biztosítják. Emellett a szektor munkahelyteremtő szerepe, illetve egyre növekvő gazdasági súlya sem elhanyagolható.

2. 5. Civil Információs Portál

A társadalomban zajló események igen fontosak minden résztvevő számára. Ennek érdekében a civilek tájékoztatására Az Emberi Erőforrások Minisztériuma az „Elektronikus szolgáltatások fejlesztése civil szervezetek számára a Civil Információs Portálon” tárgyú,

EKOP-1.A.1-08/A-2009-0006 jelű projekt keretében hozza létre a megújult Civil Információs Portált.

„A társadalmi és civil kapcsolatok fejlesztéséért felelős miniszter (továbbiakban: miniszter) a civil szervezetekkel kapcsolatos nyilvános, közérdekből nyilvános információk gyűjtése, rendszerezése és közzététele, illetve ezzel összefüggésben a kérelemre történő adatszolgáltatás biztosítása céljából akadálymentes honlapot működtet (továbbiakban: Civil Információs Portál).”⁵

A portál célja, hogy egy honlapon összesítve legyenek elérhetők a minisztériumok és a központi államigazgatási szervek által az Interneten közzétett, civil szervezetekre vonatkozó nyilvános információk. A portál célja továbbá, hogy egy országos civil adatbázisnak megjelenítési felületet biztosítson, amely segítségével a központi államigazgatási szerveknél nyilvántartott, civil szervezetekkel kapcsolatos nyilvános adatok együttesen jelenhetnek meg és ezzel egyidejűleg le is kérdezhetők.

A portál információs forrásként szolgálva fogadja, feldolgozza és strukturált, kereshető formában elérhetővé teszi a civil szervezetek és tevékenységük iránt érdeklődő látogatók számára, a civil szervezetek, valamint az azok nyilvántartásában, támogatásában érintett költségvetési szervek által közzétett minden nyilvános információkat.

Továbbá lehetővé teszi az érintett szervezetek számára a civil szférát érintő információk közzétételét, és a civil szférával folytatott kölcsönhatásokat.

Ezen kívül a biztosítja azon megoldásokat, amelyek segítségével gyorsan, egyszerűen, ellenőrizhető módon jeleníthetők meg az adatok. Ugyanakkor az egyesületi jegyzőkönyvek valamint a tagnyilvántartás kivételével minden adatok nyilvánosak, bárki számára hozzáférhetők.

⁵ http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100175.TV <2014. 11.10>

2. 6. Civil Információs Centrum (röviden: CIC)

Korábban jeleztem, a civil szektor nélkülözhetetlen szerepet tölt be a közjót szolgáló feladatok ellátásában, a különböző lakossági csoportok esélyegyenlőségének biztosításában, a társadalmi szolidaritás megerősítésében, az életminőség elemeinek biztosításában, a közéleti értékek fejlesztésében és nem utolsósorban a demokrácia kiteljesítésében.

Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény 51. § (1) bekezdése szerint a társadalmi és civil kapcsolatok fejlesztéséért felelős miniszter a civil szervezetek működésének szakmai támogatása, fenntarthatóságuk erősítése, továbbá az államháztartás alrendszeréből nyújtott támogatások szabályszerű felhasználásának elősegítése érdekében civil információs centrumokat működtet.

Minden megyeszékhelyen és Budapesten van CIC. A Békés Megyei Civil Információs Centrum a megyében több helyen is kiépítette hálózatát. Pl.: Kondorosért Alapítvány, Kondoros; Civilház, Békés. Orosházán a Jótékonyági Nőegylet 2012. július 10-én kapta meg a Civil Információs Centrum címet. Ez a megbízás 2014. december 31-ig van érvényben. Irodavezető: Dr. Pappné Darida Andrea.

A Civil Információs Centrumok szolgáltatásai a civil szervezetek számára:

- Tájékoztatás a pályázati és támogatási lehetőségekről;
- Segítségnyújtás az adminisztratív kötelezettség teljesítéséhez;
- A civil szektoron belül és a többi szektorral való együttműködés elősegítése;
- Adatot szolgáltatnak a Civil Információs Portál számára;
- Folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszert működtetnek jogi, közhasznúsági területen; pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben; pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan; számítógép-kezelés területén;
- Együttműködnek egymással és a szakmai hálózatokkal a célok teljes körű megvalósítása érdekében.

Mind a Portál, mind a Centrum igen hasznos szerepet tölt be a civil társadalomban. Szakmai és infrastrukturális szolgáltatások nyújtásával segítik a civil szervezetek fejlődését, az egymás

közti, és a szektorok közötti együttműködést. Az egyes intézmények megyei regionális civil központként funkcionálnak.

3. Alapítvány és az egyesület összehasonlítása

3. 1. Alapítvány és az egyesület jellemzői

Az alapítvány a törvényi megfogalmazás szerint valamilyen tartós közérdekű cél eléréséhez rendelt vagyont jelent. Ebben az esetben nem több tag közös és együttes nyilatkozatára, akaratnyilatkozatára van szükség, hanem egy vagy több alapító vagyonának letétbe helyezésére, illetve biztosítására bármilyen igazolható módon, amiből a célt megvalósítja az alapítvány a szervezetén keresztül. Az alapítvány tehát egészen más logika alapján jön létre, mint az egyesület és annak különös formái, viszont ugyanazok a jogszabályok szabályozzák meg státuszát, szervezetének kialakítását és a nyilvántartásba vételét.

A hazánkban nyilvántartásba vett alapítványok, különösen, amelyek a kilencvenes években jöttek létre, többségük nem teljesen felel meg ennek a meghatározásnak, hiszen többnyire valamilyen program, cél megvalósítása érdekében, jelképes vagyonnal jöttek létre. Az alapítványt, mint jogintézményt, eltérő felfogással használta és használja még ma is a jogalkalmazók döntő többsége.

Természetesen mind az alapítvány, mind az egyesület jogi személyek, ami azt jelenti, hogy önállóan lehetnek alanyai jogoknak és köteleességeknek. Képviselőiken keresztül szerződéseket köthetnek, perelhetnek és perelhetők.

Ezt követően nézzük meg azt a felmérést, amit a Központi Statisztikai Hivatal a nonprofit szervezetek száma szervezeti forma szerint végzett a 2005-2012. években. A legtöbb civil szervezet e szerint egyesületi formában illetve alapítványként tevékenykedik, mind országos, mind megyei szinten.⁶

⁶ Forrás: KSH: A nonprofit szervezetek száma és bevétele szervezeti forma szerint (2005)

A kimutatásból kiderül az is, jóval több működik egyesületként, mint alapítványként. Mi az oka annak, hogy több civil szervezet választja az egyesületi formát és miért nem alapítványként működnek?

Az interjúkészítés során feltettem ezt a kérdést mindkét általam választott civil szervezetnél, mindkét esetben azt a választ kaptam, hogy az akkori szabályok szerint az általuk választott szervezeti forma felelt meg legjobban működésüknek.

Az egyesület 1959-ben alakult, az alapítvány 1992-ben, az alakulásuk nem hasonlítható össze, mert nem azonos időszakról van szó, így kutatásomban áttekintettem az interneten fellelhető összehasonlításokat arra vonatkozóan, melyik szervezeti formát érdemesebb választani egy újonnan alakuló civil szervezet számára.

Mindkét forma létrehozásának azonos jellemzője, vállalkozási-gazdálkodási tevékenységre nem alapíthatóak. Különbözősége abból ered, hogy az alapítvány a vagyont egyesíti, míg az egyesület a tagokat fogja össze.

Az **egyesületet** egy önkéntesen létrehozott, önkormányzattal rendelkező olyan szervezet, amely nyilvántartja tagjait és őket közös célra szervezi. Az egyesületet, annak státuszát és létrehozását a civil tv., a nyilvántartási tv. és a Ptk. szabályozza. Az egyesület létrehozásához legalább 10 tag közös nyilatkozata szükséges. Az egyesület különös formái a párt, a szövetség, a szakszervezet. a közös érdekű, célú egyének hozzák létre, akiknek a száma alapításkor sem lehet kevesebb 10 főnél, és működésük során sem. **Előnye**, minden olyan cél érdekében létrehozható egy egyesület, amelyet az Alaptörvény nem tilt. Közös sport, kulturális tevékenységek folytatására az egyesületi forma a legmegfelelőbb, hiszen a közösség együttműködése céljából hozzák létre. **Hátránya**, a létszám miatt döntéshozatalra nehezen hívható össze.⁷

Az **alapítványt** csak tartós céllal lehet létrehozni, alapításkor az alapítónak vagyonnal kell rendelkeznie, amiről gondoskodnia kell. Az alapítónak az alapítvány működését illetően nincs befolyása, mert az alapítványt a kuratórium irányítja. Óvodák, iskolák működéséhez a leginkább megfelelő forma az alapítvány alapítása, mert itt a hangsúly az anyagai támogatásra helyeződik.

⁷ Forrás: <http://nonprofit.hu/content/alapitvany-vagy-egyesulet>

Előnye egy egyesülettel szemben, hogy a kuratórium könnyen összehívható, így gyorsabb lehet a döntéshozatal.

Hátránya, az alapító okiratban megfogalmazott célokat, feladatokat nem lehet megváltoztatni.⁸

A bemutatott két civil szervezeti forma elméleti paramétereit megismerve vizsgáljuk meg az általam választott két orosházi civil szervezet működését.

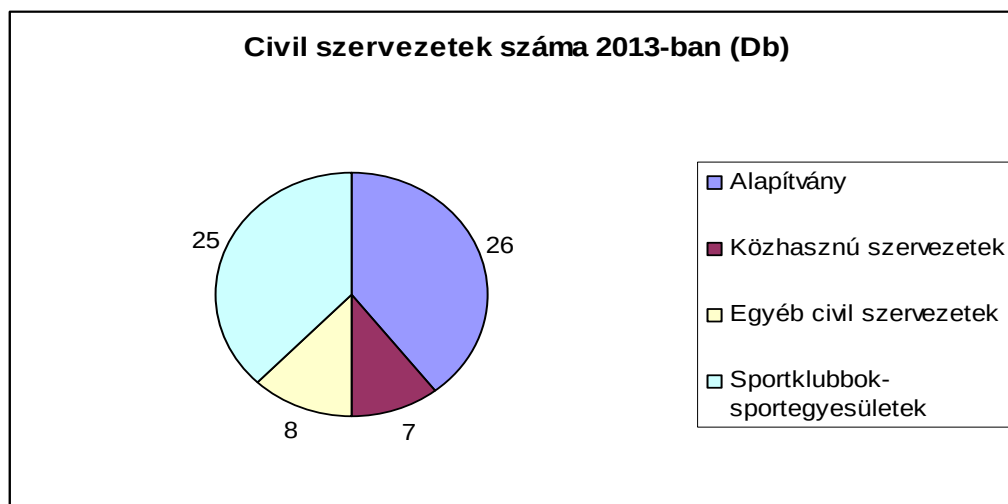
4. Civil szervezetek Orosházán

Orosháza Békés megye harmadik legnagyobb városa. „Kistérségi központként, mely mintegy 67 ezer ember érdekeit képviseli, kiemelt kultúráközvetítő szerepe van. Legjelentősebb objektuma a civil szerveződések számára a Petőfi Művelődési Központ, amely egész évben változatos – számos ingyenes – programot kínál kicsiknek és nagyoknak egyaránt.”⁹

Városunkban a 2013. évi adatok alapján 66 civil szervezet működik, ebből 7 közhasznú szervezet, 8 egyéb civil szervezet, 25 sportklubok és sportegyesületek, 26 alapítvány.

Ezek szemléltetése a 2. számú ábrán látható.

2. ábra

Forrás: www.oroehaza.hu/civil-szervezetek/

Választásom, azért erre a két civil szervezetre esett, mert az egyik alapítvány, a másik pedig egyesület. Ezzel azt kívántam érzékeltetni, hogy a kettő párhuzamos bemutatásával azt is

⁸ Forrás: <http://nonprofit.hu/content/alapitvany-vagy-egyesulet>

⁹ <http://www.oroehaza.hu/2013/05/01/oroehaza-jelene/> <2014. 11. 10.>

lássa az olvasó, milyen pozitív érvek szólnak az egyik, illetve a másik mellett. Továbbá választásomban az is közre játszott, mindkettő civil szervezet vezetőjét személyesen ismerem és ettől a személyes kapcsolattól reméltem kutatásom során a tárgyilagos működésük bemutatását, megismerését.

5. Vizsgált civil szervezetek bemutatása

Vizsgálatom eredményét a két civil szervezet párhuzamos bemutatásával végeztem el. Ennek alapján a következőkben történetükről, célkitűzéseikről igyekszem valós képet adni.

5. 1. Történet, célkitűzés

a) Czina Sándor Általános Iskola Tanulóiért Alapítvány:

Az alapítvány 1992-ben alakult Orosházán, a Szőlő városrészben. A nevéből kiderül, alapvetően a Czina Sándor Általános Iskola tanulóinak támogatását tűzte ki célul. A hatékony oktatás elősegítése érdekében a technikai-, műszaki-technikai berendezések, a számítástechnikai- és a nyelvoktatás feltételeinek javítása, az iskolai táborozás, szabadidős programok, a tanulmányi versenyek támogatása és a jutalomkirándulások szerepelnek.

b) Orosházi Szokolay Bálint Madrigál Kórus:

Az egyesület 1959-ben alakult. Kezdetben kórusként szerepelt, az akkori Művelődési Ház csoportja volt. Az egyesület a nevét az alapítóról, Szokolay Bálintról kapta, aki Orosházán élő zenepedagógus, a Kossuth-díjas Szokolay Sándor zeneszerző édesapja volt. A kórust zenekedvelő, énekelni szerető és - tudó emberek számára hozta létre. Repertoárjuk igen gazdag, és szinte minden zenei korszakot felölel. Itt kell megemlítenem, hogy fennállásuk óta végzett eredményes munkájuk elismeréseként, a város érdekében végzett kulturális tevékenységükért 2001-ben Orosháza Város Kultúrájáért kitüntetést kapta meg a kórus.

5. 2. Szervezeti felépítés, tagság

a) *Czina Sándor Általános Iskola Tanulóiért Alapítvány:*

A legfőbb szerve a Kuratórium. Elnöke, Szatmáriné Kajári Gabriella, a Czina Sándor Általános Iskola egyik tanítónője. Tagok: Juhász Józsefné, a Czina Sándor Általános Iskola igazgatója, és egy másik tag, egy szülő, akit az elnök asszony kérésére nem említ meg. Évente a törvényi szabályoknak megfelelően összeülnek. Az összejövetelekről minden alkalommal jegyzőkönyvet készítenek.

b) *Orosházi Szokolay Bálint Madrigál Kórus:*

A kórus vezetősége Dr. Ráczné Kristóf Ildikó, Mosolygó Miklós karmester és Hegedűs Tünde tagokból áll. Ők szervezik a fellépéseket, illetve ők felelnek a szakmai munkáért is. Az egyesület 40 főt számlál, az aktív tagok száma 16 fő, akik a fellépéseiken színpadra állnak, az idősebb tagok már csak a kórus rendezvényein a közönség soraiban ülve énekelnek. A tagság nemek szerinti megoszlásában a nők vannak többségben. Az interjúkészítés során az elnök tájékoztatott arról, a kórus várja azon férfiak és nők jelentkezését, akik csatlakozni szeretnének a kórushoz. Tagjainak életkora a 35-60 éves korosztályba tartozik.

5. 3. Kapcsolattartás más szervezetekkel

a) *Czina Sándor Általános Iskola Tanulóiért Alapítvány:*

Arra a kérdésemre, hogy más *alapítványokkal tartanak-e kapcsolatot*, az elnök asszony azt a választ adta, ez így nincs kimondva, hogy van, de például minden évben megrendezésre kerülő Szüreti Mulatságra, a Karácsonyi Ünnepekre ellátogatnak az Ifjúság úti, illetve az Uzsoki utcai óvodások egy-egy csoportja. Ezekben a nevelési intézményekben is működnek alapítványok, akik támogatják az óvodákat. Az óvodák csak a fenntartásukra elegendő támogatást kapnak az önkormányzattól, így is meghatározó szerepe van az alapítványnak.

b) ***Orosházi Szokolay Bálint Madrigál Kórus:***

A kórus vezetőjének elmondása szerint nem tartanak kapcsolatot más szervezetekkel. Ennek okáról nem kívánt nyilatkozni. Tisztában van viszont vele, talán megfelelő kapcsolatok kialakításával, azok kellő működtetésével még hatékonyabbá, tervszerűbbé és biztonságosabbá tudnák tenni működésüket.

5. 4. Szervezeti forma

a) ***Czina Sándor Általános Iskola Tanulóiért Alapítvány:***

A múlt évben közhasznú besorolása volt az alapítványnak, de a változó törvények következtében, jelenleg nem rendelkezik ezzel a minősítéssel. Ez a magánszemélyek által felajánlott 1%-os összegek igénylését nem érinti, közhasznúság csak a pályázatok szempontjából fontos, mert bizonyos pályázatokat csak közhasznúsági végzéssel rendelkező civil szervezetek részére írják ki. A vezetőség álláspontja az, hogy a következő évtől újra megpróbálnak közhasznúsági státust szerezni, hiszen ennek alapján sokkal hatékonyabbá tudnák tenni működésüket, több lehetőséget tudnának biztosítani a tanulók számára is.

b) ***Orosházi Szokolay Bálint Madrigál Kórus, egyesület:***

Amikor az első egyesülési jogról szóló törvény, 1989. évi II. törvény bevezetésre került, az egyesület szervezeti formát választották. Az 1989. évi II. törvény kimondta, hogy „Az egyesülési jog mindenkit megillető alapvető szabadságjog, amelyet a Magyar Köztársaság elismer és biztosít annak zavartalan gyakorlását. Az egyesülési jog alapján mindenkinek joga van arra, hogy másokkal szervezeteket, illetve közösségeket hozzon létre vagy azok tevékenységében részt vegyen.” Ez a törvény szabályozta a civil szervezetek megalakulásának feltételeit, illetve működését is. Az egyesület jelenleg közhasznúsági minősítéssel rendelkezik.

A közhasznú jogállás megszerzésének legfontosabb feltételei:¹⁰

- 1) Közhasznú tevékenységet végez a szervezet;
- 2) Megfelelő erőforrással rendelkezik az egyén és a társadalom közös szükségleteinek kielégítésére az előző két lezárt évben;
 - a) Az éves bevétele átlagosan meghaladja az 1millió forintot;
 - b) Személyi jellegű ráfordításai (vezető tisztségviselők díjazása nélkül) legalább egynegyede az összes ráfordításnak;
 - c) Az előző két lezárt év adózott eredményeinek összege nem negatív előjelű.
- 3) Az előző két lezárt üzleti évre vetítve megfelelő társadalmi támogatottsággal rendelkezik és kimutatható az, amelyekből legalább egy teljesül:
 - a) A személyi jövedelemadó 1%-ból felajánlott összegek kiutalt része eléri az összes bevétel 2%-át;
 - b) Az előző 2 év átlagában az összes ráfordítások legalább fele a szervezet közhasznú tevékenységéhez felmerült kiadások, költségekből származik;
 - c) „a közhasznú tevékenységének ellátását tartósan (két év átlagában) legalább tíz közérdekű önkéntes tevékenységet végző személy segíti a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvénynek megfelelően.”¹¹

5. 5. Erőforrások finanszírozása

a) *Czina Sándor Általános Iskola Tanulóiért Alapítvány:*

Az alapítvány vállalt feladatait két fajta pályázatból támogatja. Ezek az önkormányzati, illetve az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiírt pályázatok. Az alapítvány pályázatait a megpályázástól a megnyert támogatás elszámolásáig az alapítvány elnöke intézi, a rendezvények megszervezése, illetve az ötletek megvalósítása az iskola pedagógusaival közösen történik. Mivel az alapítvány

¹⁰ Forrás: 2011. évi CLXXV. törvény az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról

¹¹http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100175.TV<2014. 11. 01>

elsődleges feladatvállalása az volt, hogy a Czina Sándor Általános Iskola tanulóinak a hatékony tanulását elősegítse, támogassa, így minden ötletre szükség van, amit bárhol, az élet minden területéről sikerül kapniuk. Működési- és közművelődési támogatásra minden év elején lehet pályázni a helyi önkormányzatnál. Működési költség minden olyan költség, amely a szervezet belső működéséhez hozzájárul, illetve a szervezet –jelen esetben az alapítvány- megismertetésére irányul. Az alapítványnál ez jelenti a könyvelési szolgáltatás díját (kettős könyvvizetésre kötelezettek), az irodai gépek beszerzési, bérleti díját, a PR marketing díjakat, a tanításhoz szükséges kiadványok vásárlását is. Működésük során ebben az évben többlet költségek merültek fel, mivel 2014. január 1-től a KSH felé a civil szervezetek és egyéb nonprofit szervezeteknek is kell adatszolgáltatást küldeni elektronikus úton tevékenységükről.¹²

Az 1%-os felajánlások összege viszonylag az elmúlt éveket tekintve stabil, évről évre 200 000 Ft körül van. Érdemes megemlíteni, magánszemélyek közül is egyre többen támogatják az alapítvány munkáját.

b) *Orosházi Szokolay Bálint Madrigál Kórus:*

Az egyesület zavartalan működésének biztosításához minden tagjától egy bizonyos jelképes összeget szed havonta, amelynek nagysága 300 Ft. Ezt azért ennyiben állapították meg, mert tagjaik az anyagi helyzetükhöz mérten még ki tudják gazdálkodni. E nélkül működési problémáik lennének, hiszen a tagdíj a legszükségesebb kiadásait fedezi. Működésük helyszínéül a Petőfi Művelődési Központot választották, amiért viszont terembérleti díjat kell havonta fizetniük. Ahhoz, hogy hosszabb távon is stabilan működhessenek, együttműködési megállapodást kellett kötniük. A próbákat hetente két alkalommal a Művelődési Központban tartják. Ezen kívül a tagdíjból finanszírozzák még a felkészülésükhöz szükséges kották sokszorosítását is, hiszen ez képezi gyakorlásuk alapját.

¹² Forrás: KSH

A városon kívüli fellépések szintén többletköltségeket rónak az egyesületre. Az ezzel járó kiadásokat többnyire a kórus tagjai finanszírozzák, illetve pályázati pénzekből igyekeznek biztosítani.

Sajnos, a magán személyek által adott 1%-ok is évről évre kevesebbek. Az elnök elmondása szerint, tíz évvel ezelőtt az 1%-okból kapott összeg meghaladta a 100. 000 Ft-ot, mára már az 1/5 –t részét sem teszi ki.

Cégektől, magánszemélyektől kapott egyéb támogatások, felajánlások csak ritkán érkeznek hozzájuk, pedig nagyon nagy szükségük lenne fennmaradásukhoz.

A vezetőség minden lehetőséggel élni kíván, ami a helyi viszonyok között lehetséges. Minden évben pályázatot nyújtanak be a helyi önkormányzatnál Közművelődési pályázatra. Az orosházi önkormányzat minden év elején meghirdeteti pályázatait, amelyről a helyi média tájékoztatja a helyi civil szervezeteket. A sikeres pályázatok egyik feltétele, hogy a pályázó szervezet a korábban kapott (ha volt ilyen) pályázati támogatással a törvényi előírásoknak megfelelően elszámoljon, illetve a megelőző év végén a következő évi programjaik tartalmazzák a pályázó programját. Az egyesület a rendezvényfinanszírozásra szokott pályázni. A Madrigál Kórus 2009-ben volt 50 éves, erre az alkalomra sok fellépést szerveztek. Ezeket a Művészeti- és Szabadművelődési Alapítvány és Nemzeti Kulturális Alap nyertes pályázataiból finanszírozták.

A következő fejezetben a két civil szervezet néhány rendezvényét mutatom be.

5. 6. Rendezvények

a) *Czina Sándor Általános Iskola Tanulóíért Alapítvány:*

A szervezet támogatásával a következő rendezvények színvonalának sikerét biztosították. Az első, amelyről szólni kívánok,

- Simonyi Zsigmond Kárpát-medencei Helyesíró Verseny területi döntője: a verseny célja igen nemes volt, hiszen a csodálatosan szép, de igen nehéz anyanyelvünk ápolása mellett a magyar nyelv szeretete és a későbbi munkavégzéséhez elengedhetetlenül szükséges helyesírási képesség erősítése volt. A verseny két feladatból állt: tollbamondásból és helyesírásból. A harmadik ábrán látható, éppen a verseny egyik pillanatát örökítették meg, ahogyan a tanulók nagy odaadással és szorgalommal igyekeznek megoldani a kapott feladatokat.

3. ábra

Forrás: www.oroscafe.hu

Meg kívánom említeni az évente nagy sikert arató, szórakoztató programok egyikét,

- a Szüreti mulatságot: ez egy hagyományőrző program, amelynek nem csak szórakoztató jellege van, hanem ezen a rendezvényen a tanulók megismerkedhetnek a mustkészítéssel, bemutathatják a kedvenc házi állataikat. Ez szinte mindenkinek tetsző, hasznos program szokott lenni. Sikerét növelte az Uzsoki utcai- és az Ifjúsági úti óvodások néptánc előadása, amit a mulatságra érkezők láthattak. Öröm volt nézni ezeket a csöppségeket, ahogyan előadták programjukat.

Még egyet említek a sok közül, ami ugyan kevésbé volt mindenki számára szórakoztató, de úgy hiszem, a diákok részére igen hasznosnak bizonyult. Ez pedig az:

- Arany Dobókocka Járási Matematika Verseny: A versenyre érkezetteket négy település legtehetségesebb tanulói közül válogatták ki az őket tanító pedagógusok, akik itt mérhették össze matematikai tudásukat.

b) ***Orosházi Szokolay Bálint Madrigál Kórus:***

Az egyesület tagjai az elmúlt években az alábbi állandó rendezvényeken szerepeltek:

- ***Karácsonyi Hangverseny***: Orosháza város kulturális életében meghatározó ez a hangverseny, már több mint két évtizede a Madrigál Kórus előadásával

búcsúztathatjuk az óévet. Azt hiszem, a helyi lakosok körében az egyik leglátványosabb rendezvény ez, hiszen nem csak zeneileg, de látványában is hatalmas élményt nyújt az ide látogatóknak. A tavalyi programjukat a helyi római katolikus templomban adták elő. A műsor egyik érdekessége a karácsonyi énekeken kívül a város szülöttjére, Szokolay Sándor zeneszerzőre való emlékezés, amit saját műveinek eléneklésével adtak elő.

Érdeemes még megemlíteni, nem csak a városban lépnek fel, de alkalmanként a városon kívül is. Népszerűségüket mutatja, sok helyre hívják őket az egész országban. Tavasszal például az Aggteleki Cseppkő-barlangban igen színvonalas műsorukkal szerepeltek. Erről a fellépésről a negyedik ábrán látható fotón meg is lettek örökítve.

4. ábra

Forrás: www.facebook.hu

A hazai sikereken kívül külföldön is sikeresen mutatták be műsoraikat. Több helyen felléptek már, többek között 2007 júniusában, Albániában egy nemzetközi Kamarakórus fesztiválon, Finnországban, Kuusankoski városában a Finn – Magyar Baráti Társaság hívta meg a kórust. Svédországban és Németországban is számos hangversenyen szerepeltek. Ezeknek a turnéknak óriási visszhangja volt mind a fellépések helyszínén, mind pedig itthon, szűkebb környezetükben is.

A kórus vezetése bízik benne, a jövőben is működhetnek a társadalomban zajló események ellenére is. Remélik, tovább tudják majd öregbíteni elődeik és az általuk

képviselt pozitív értékeket és szeretnék, ha egyre több fiatal sikerülne majd bevonni a szervezet életébe.

6. Összegzés

Dolgozatomban bemutattam a civil szervezetek térnyerésének lehetséges alternatíváit. Külön fejezetben részletesen ismertettem, miként fejlődött hazánkban a civil társadalom, milyen formái, típusai találhatók ma Magyarországon.

Korábbiakban már írtam a civil szervezetek két leggyakoribb formájáról, az alapítványról és az egyesületről. A kettő jellemzőinek ismertetésével eljutottam szűkebb hazám, Orosháza civil társadalmának ismertetéséhez. Ezek közül kettőt választva, azokat párhuzamba állítva ismertettem működésüket, gondjaikat, sikereiket.

A dolgozat készítése során szerzett tapasztalataimra hivatkozva sok hasznos következtetésre jutottam.

Elsősorban azt vontam le kutatásaim során, hogy a civil szervezeteknek képesnek kell lenniük a velük szembeni elvárások teljesítésére. Kapcsolataikban valódi partnernek kell lenniük, ami azt jelenti, szervezett háttérrel, megfelelő szakmai kompetenciákkal és rendezett anyagi körülményekkel kell rendelkezniük ahhoz, hogy kellőképpen tudják teljesíteni célkitűzéseiket.

Természetesen mindezek megteremtéséhez, tevékenységük végzéséhez szükséges szakértelemmel kell rendelkezniük. Ugyanakkor sokoldalú gazdálkodási- és menedzsment ismeretek birtokában is kell lenniük.

A másik, elengedhetetlenül fontos feladat, hogy a működésükhöz szükséges forrásokat kellő időben és mennyiségben elő tudják teremteni. Mindehhez megfelelő szponzorációs- és pályázati, az elnyert támogatások lebonyolításához szükséges alapvető projektmenedzsment ismeretek szükségesek. Ha nincsenek ezek birtokában, nem működhetnek eredményesen.

A civil kormányzati programok során számtalan tapasztalat szerezhető. A legszembetűnőbb talán, hogy a felek partneri viszonya nélkül nincs együttműködés. A kormányzati szereplők csak hiteles, a helyi közösség bizalmát élvező szervezettel létesítenek kapcsolatot. Érdekük, hogy partnerük stabil háttérrel, megfelelő anyagi, szakmai, és tárgyi feltételekkel rendelkezzen a program megvalósításához. Ezért, ha megvan a bizalom és a korrekt együttműködés lehetősége, közösen törekszenek a szükséges anyagi eszközök megteremtésére. A legfontosabb szempont a kormányzati szereplők számára, hogy a civil

szervezet pénzügyi és szakmai szempontból egyaránt garanciákat tudjon nyújtani a szolgáltatás működtetéséhez.

A régió belül sem különb a helyzet annak ellenére, hogy Békés megyében található a legtöbb civil szervezet. Bevételi források tekintetében azonban mégis elég rossz a helyzetük. Ennek okai közé sorolható, hogy a szervezetek közötti együttműködés még nem elég hatékony, bár ez az elmúlt egy-két évben jelentős fejlődésen ment át. A tevékenységi területek közül a gazdasági érdekvédelmi társaságok szerepe csökkent a legnagyobb mértékben a rendszerváltást követően.¹³

A civil szférának igen nagy lehetőséget jelentenek a pályázati lehetőségek, azonban a legtöbb helyen az utófinanszírozási rendszer miatt az alacsony költségvetésű szervezeteknek nincs lehetőségük saját fejlesztésre.

Gondot jelent az is, hogy a civil pályáztatási rendszerben a pályázók nagyon sokan már a formai követelményeknél elbuknak, nem jutnak tovább. Ennek elsődleges okaként a pályázási kultúra, a pályázat megírásához szükséges ismeretek hiányát kell megemlíteni. A pályáztatással kapcsolatos ismeretek megszerzése költségtérítéses, aminek biztosítása komoly anyagi-pénzügyi megterhelést jelent a civil szervezetek számára. Vannak ugyan magas színvonalú költségtérítéses képzések, de ezeket többnyire csak az országos egyesületek tudják megengedni maguknak, vagy azok az önkéntes segítők, akik a későbbi jobb elhelyezkedés reményében vállalják az anyagi és egyéb terheket.

Érdemes lenne azt is megvizsgálni, ha az egy-egy települést segítő egyesület, vagy egy intézmény tehetséggondozását biztosító alapítvány érdekérvényesítő képessége a humán és anyagi források hiánya miatt sorozatosan kudarcba fullad, vajon meddig maradnak meg az alulról jövő kezdeményezések, valamint az a tenni akarás, amely sok esetben segítheti az állam által csak részben felvállalható problémák megoldását.¹⁴

Mindebből azt a következtetést vontam le, amennyiben a civil szervezetek között meg van a megfelelő kapcsolat és összefogás, az sokszor átsegítheti őket az esetenként előforduló kudarcaik leküzdésében és ezáltal biztosíthatják önmaguk zavartalan működését.

¹³ Beke Szilvia: Civil szervezetek jellemzői a Dél-alföldön. 7. old.

¹⁴ Beke Szilvia: Civil szervezetek jellemzői a Dél-alföldön. 7. old.

Orosházán hasonló gondokkal küzdenek a civil szervezetek, mint bárhol az országban. A kapcsolatrendszeren belül elsősorban a civil referens szerepe meghatározó lenne, akinek ún. „kapocs”-ként kellene működnie a civil szervezetek és az önkormányzat között, aki mindkét fél igényeit tájékoztatni hivatott. Az ő feladatai között szerepel a pályázati tanácsadás, pályázat benyújtásával kapcsolatos segítség nyújtása. A civil referens naprakészisége elengedhetetlen mind jogi, mind pénzügyi területen. A civil szervezetek körében végzett kutatás szerint a civil szervezetek sikerességére a gazdálkodási és pénzügyi körülmény mellett ugyanolyan fontossággal bír az aktív pályázati tevékenység valamint a gazdasági szereplőkkel kialakított kapcsolat.

A dolgozatomban szereplő mindkét civil szervezet hiányolta a pályázatokkal kapcsolatban a tanácsadást. Örölnének, ha több segítséget kapnának onnan, ahol egyébként is feladatként szerepel az ő támogatásuk. Nem várhatja el senki sem a civil szervezetek vezetői közül, hogy a napi munkavégzésük mellett naprakész elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkezzenek a pályázattal kapcsolatos szakmai, jogi és társadalmi kérdések körében egyaránt.

A **Czina Sándor Általános Iskola Tanulóíért Alapítvány** kuratóriumának elnöke tájékoztatott arról is, hogy bizony volt olyan év, amikor egyetlen egy pályázaton sem nyertek támogatást az alapítványnak. Ez igen érzékenyen érintette őket, hiszen egyre kevesebb pénz került a közös kasszába, ami megnehezítette működésüket. Az alapító segítsége és magánszemélyek támogatása kellett ahhoz, hogy az alapító okiratban vállalt feladataikat el tudják látni. Nehézséget okozott, hogy ugyanabban az évben az adó 1%-os felajánlása szintén kevesebb volt az előző évekhez képest.

A **Madrigál Kórus** elsősorban a tagdíjakból finanszírozza a fellépéseik és működésük költségeit, támogatást kevés esetben és összegben kapnak.

Számukra is megnyugtatóbb lenne, ha az eddigieken túl jóval több segítséget kapnának, mert néha úgy érzik, munkájuk nincs eléggé elismerve, hiába adnak egyre színvonalasabb műsorokat. Szerencsésnek tartanák, ha egy olyan állandó támogatási rendszerhez juthatnának, amelynek birtokában nyugodtan tudnának szerepelni, műsoraikban tovább építkezni.

A kutatásomban szereplő civil szervezetek szükségesnek tartják a pályázati támogatást, mivel a pályázattírási, a pályázati támogatás igazolása sok esetben bonyolult.

Következtetéseimből látható, mindezek ellenére a civil társadalom jelentősége az utóbbi évtizedekben nemcsak Magyarországon, hanem az egész modern világban számottevően növekedett.

A civil szervezetek - mind tevékenységüket, mind méretüket tekintve – igen különbözőek. Az általuk alkotott, a kormányzati és a piaci szféra között elhelyezkedő szektor rendkívül heterogén. Közöttük egyaránt megtalálhatók az egész kicsi helyi szerveződések, közösségek és a több milliós tőkével rendelkező alapítványok, egyesületek. Ennek ellenére összességében mégis azt a következtetést vonhatjuk le, a civil szervezetek tevékenysége hozzájárul a társadalom fejlődéséhez, összképének széleskörű kialakításához. A Magyar Köztársaság Kormányának is célja, a civil szervezetek társadalmi szerep vállalásának elősegítése, a kormányzat és a civil társadalom közötti partneri viszony és munkamegosztás előmozdítása, gazdagítása, valamint a civil társadalom további erősítése.

Mindebből következik, a civil szektor foglalkoztatási kapacitása bővülésének érdekében minél jobban kell ösztönözni és támogatni mind a felsőoktatásban, mind a felnőttképzésben a nonprofit speciális ismeretek oktatását, tananyagok és tankönyvek, taneszközök fejlesztését, valamint az ismeretek autodidakta távoktatási formájának kialakítását a profit érdekeltséggel nem rendelkező szervezetek körében.

Megítélésem szerint Orosházán is van esélye minden civil szervezetnek arra, hogy a jövőben még eredményesebben, még hatékonyabban járuljon hozzá a civil társadalom közötti összhang megteremtéséhez, saját helyük és szerepük erősítéséhez.

Irodalomjegyzék

1. Bartal Anna Mária – Kákai László – Szabó István: A nonprofit szervezetek érdekképviselése és kapcsolatrendszere – 124 p. In.: Századvég Civil Akadémia. Tanulmányok. Budapest, 2005.
2. Nárai Márta: Civil szervezetek egy kisváros életében. Tér és Társadalom XVII. évfolyam 2003/1. szám 91-115.o.
3. Szabó Máté (szerk.): Civil társadalom: elmélet és gyakorlat. Rejtjel Kiadó, Budapest, 2005.
4. BUCHER E. : (2005) A nonprofit szektor területi, települési egyenlőtlenségei
5. Szociális és Munkaügyi Minisztérium tananyag 2008: A közigazgatás és a civil szervezetek kapcsolata
6. Beke Szilvia: Civil szervezetek jellemzői a Dél-alföldön. Dolgozat 2004
7. www.bekepal.hu/bekepal.hu/Oroshaza.html
8. www.civiljogok.hu
9. www.civil.info.hu
10. www.nefmi.gov.hu/letolt/elektronikus.../nkom_egyesulesi_jog.pdf
11. www.njt.hu
12. www.nonproft.hu
13. www.oroscafe.hu
14. www.oroehaza.hu
15. www.rafa.hu
16. www.szpma.hu